

Asiakasmaksu

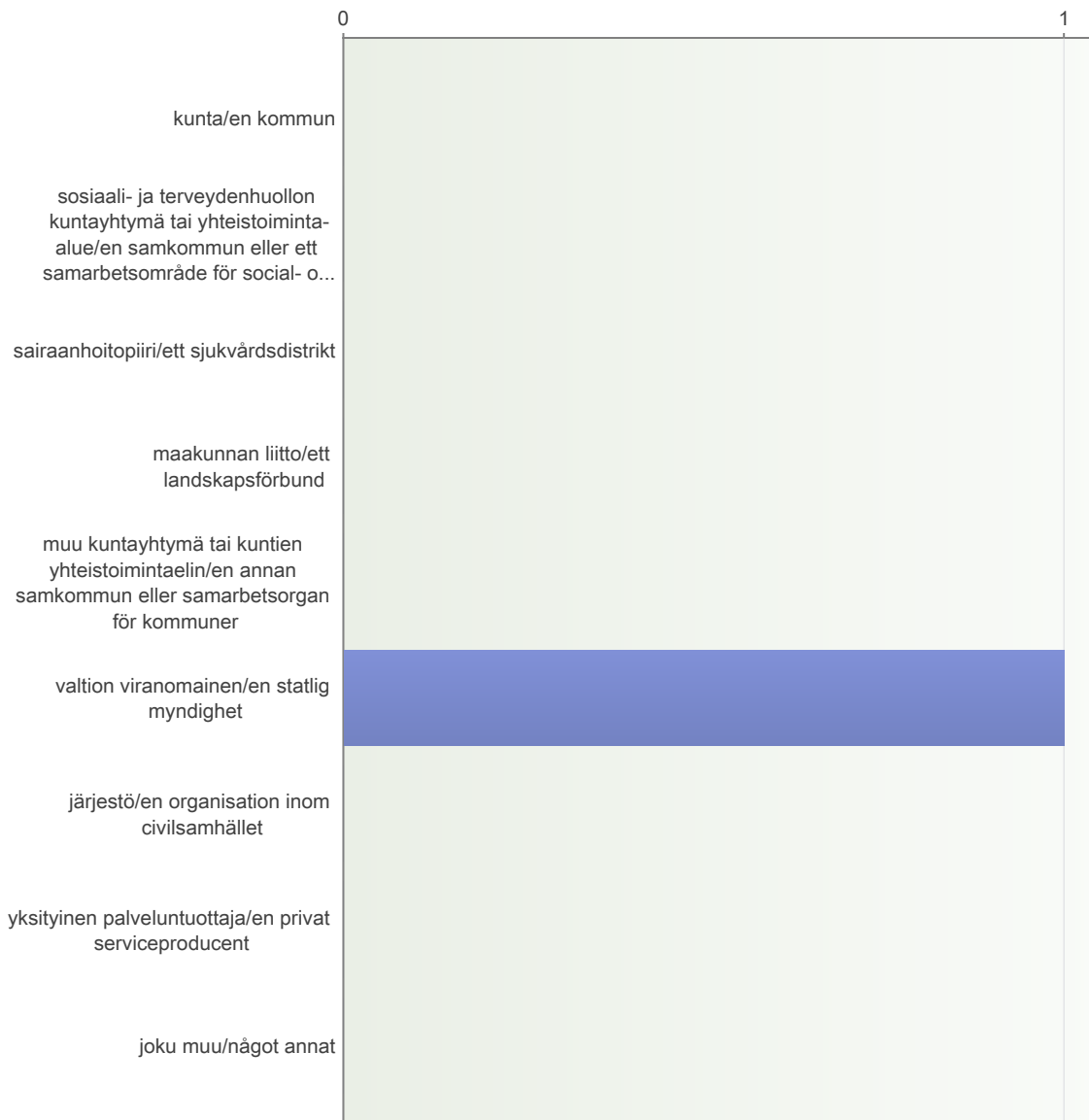
1. Vastaajan taustatiedot/bakgrundsuppgifter

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi/Officiellt namn på den aktör som svarar	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi/Namn på den person som antecknat svaret	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot/Namn på den person som antecknat svaret	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä/Datum som begäran om remissyttrande behandlades i organet	Toimielimen nimi/Organets namn
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)	Terhi Sunnari	terhi.sunnari@valvira.fi	5.9.2018	Valviran johtoryhmä

2. Onko vastaaja/Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. Yleiset kysymykset hallituksen esitysluonnoksesta. Kaikkiin kysymyksiin ei tarvitse vastata, jos lausunnonantajalla ei ole asiasta lausuttavaa. Allmänna frågor om utkastet till regeringsproposition. Alla frågor behöver inte besvaras, om remissinstansen inte har något att säga om frågan.

Ei vastauksia.

4. 1 §. Lain tarkoitus/1 §. Lagens syfte

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei ole kattavaa ja yksityiskohtaisesti perusteltua arviota säännösten kokonaisvaikutuksista asiakasmaksukertymään tai asiakkaiden asemaan. Esityksen mukaan ”lain valmistelun lähtökohtana on ollut, että maksukertymä säilyisi nykyisellä tasolla, eikä maksuihin toisaalta myöskään tehtäisi kohtuuttomia korotuksia. Esitys sisältää muutosehdotuksia, joiden voidaan arvioida kasvattavan maakuntien maksutuottoja sekä ehdotuksia, joiden arvioidaan pienentävän maakuntien maksutuottoja.” Maksukertymää oletettavasti kasvattaviksi arvioidaan digitaalisten etäpalvelujen asiakasmaksut, supistaviksi muutoksiksi arvioidaan maksuttomien palvelujen ja maksukaton alan laajentamiset. Perustelujen mukaan lakiehdotus on väestön elinaikaiskustannuksia todennäköisesti laskeva.

Mielenterveys- ja päihdepotilaat sekä myös perheet on lain valmistelussa otettu hyvin huomioon, mikä tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä mahdollisuutta tarpeen mukaisiin terveys- ja sosiaalipalveluihin.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen kiireettömässä avosairaanhoidossa lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotoista perittäisiin maksua, ja samalla avosairaanhoidon lääkärikäyntien käyntimaksujen enimmäisrajoista luovuttaisiin. Myöskään hoitajakäyntien maksujen perimiselle ei olisi enimmäisrajaa, ja siten maksu perittäisiin lähtökohtaisesti kaikilta käynneiltä. Nämä ehdotukset saattavat heikentää pitkäaikaissairaiden, paljon palveluja käyttävien ja pienituloisten hakeutumista palveluihin varhaisessa vaiheessa ja heidän käymistään tarpeellisissa hoidoissa.

Valviran näkemyksen mukaan kaiken kaikkiaan ehdotus saattaa lisätä merkittävästi potilaiden terveydenhuollon palvelujen käytön omavastuuosuutta, joka on jo nyt maassamme varsin korkea. Säännöksiä olisikin syytä tarkentaa, jotta nousu pysyisi maltillisempänä ja potilasturvallisuusriskit vähäisempinä.

5. 2 §. Soveltamisala/2 §. Tillämpningsområde

Vastaajien määrä: 1

- Perustelujen mukaan ehdotetun lain lähtökohtana on, että maksun voisi määrätä ja periä vain niistä palveluista, joiden maksuista säädetään ehdotetussa laissa. Valvira esittää, että maksuttomia terveyspalveluita koskevaa säännöstä täsmennettäisiin siten, että maksuttomaksi tarkoitettua palvelua ei voi muuttaa maksulliseksi termiä muuttamalla. Tältä osin Valvira viittaa myös jäljempänä 4 §:n 3 momentista lausumaansa.

Perustelujen lisäksi esimerkiksi tässä pykälässä voisi ilmetä se, että maakunta voisi myös päättää, että maksulliseksi säädetystä palvelusta ei periä lainkaan maksua.

1 luku. Yleiset säännökset/1 kap. Allmänna bestämmelser

6. 3 §. Määritelmät/3 §. Definitioner

Vastaajien määrä: 1

- Kommentit kohdista

2) perhe

Perheen määritelmässä on yksityiskohtaisissa perusteluissa käytetty termiä ”kasvatilapsi”, jonka käyttö tulisi vielä tarkistaa, voiko sen korvata termillä ”yksityisesti sijoitettu lapsi” (lastensuojelulaki 81 §)?

14) palvelutunti

Kohdan yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan palvelutunnilla tarkoitetaan sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikön palveluksessa olevan henkilön ”kirjattuihin palveluihin käyttämää alkavaa tuntia”, lainkohdan sanamuodon mukaan päätökseen ”kirjattuihin palveluihin käyttämää tuntia”. Perustelut ja säännös ovat siten keskenään ristiriitaisia.

16) asiakassuunnitelma

Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ”ehdotettavassa laissa näille erilaisille asiakasta tai potilasta koskeville yksilöllisille suunnitelmille on määritelty yläkäsitteeksi asiakassuunnitelma”. Asiakassuunnitelma -sanon käyttö yläkäsitteenä ei ole hyvä. Asiakassuunnitelman tekemisestä on säädetty sosiaalihuoltolaissa. Käyttö yläkäsitteenä erilaisille asiakasta tai potilasta koskeville yksilöllisille suunnitelmille voi tehdä asiasta sekavan ja vääristää vastuukysymyksiä. Yläkäsitteenä voitaisiin käyttää esimerkiksi ”asiakkaan suunnitelma”, jonka alla olisi asiakassuunnitelma ym. suunnitelmat.

17) palveluntuottaja

Kohdan yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan ”yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiva palveluntuottaja voi kuitenkin olla myös muu kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö silloin, kun hän ei itse anna palveluja, joihin edellyttäisiin ammattihenkilön pätevyyttä”. Perustelun merkitys jää epäselväksi suhteessa lakiehdotuksen säännökseen, jossa luetellaan palveluntuottajat.

18) sosiaalipalvelu

Ehdotetaan määritelmää täydennettävän: ”...ja niiden järjestämiseen liittyvää sosiaalialan ammatillista ohjausta, jotka perustuvat sosiaalihuollon ammattihenkilön tekemään arvioon palvelun tarpeesta.” Näin määritelmä on yhteismitallinen terveyspalvelujen määritelmän kanssa.

22) etäpalvelu

Termi ”etäpalvelu” esiintyy hallituksen esityksessä useassa kohdassa. Tässä kohdassa 22 se on määritelty siten, että siitä voi ymmärtää etäpalveluun kuuluvan laajasti lähes millainen yhteydenpito tahansa potilaan ja sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön välillä. Kontakti voi tapahtua esim. kuvaa ja ääntä välittävän verkkoyhteyden välityksellä, puhelimen avulla videopuheluna tai ilman videokuvaa, lähettämällä puhelimesta tekstiviesti, viesti sähköpostilla tai kirje maapostia käyttäen.

”Etäpalvelu” -termi esiintyy esimerkiksi 13 §:ssä, jonka 4 momentin mukaan sairaanhoitajan etäpalveluna antamasta kiireettömästä avosairaanhoidosta voidaan periä saman pykälän 1 momentissa mainittu sairaanhoitajan vastaanoton suuruinen maksu. Kun avosairaanhoitoon voidaan katsoa kuuluvan monenlaisia sairaanhoidon palveluita, kuten tiedon välittämistä potilaan hoitoon liittyvistä asioista, mahdollistaa etäpalvelun määritelmä vastaanottomaksun suuruisen maksun perimisen lyhyestäkin sairaanhoitajan puhelusta tai

lähettämästä viestistä.

Etäpalveluna annettavan tilapäisen kotipalvelun maksuista säädetään 21 §:ssä. Etäpalvelusta lakiehdotuksessa annetun määritelmän mukaan kyseessä voi olla esim. hoitajan puhelimitse tekemä muutaman minuutin tarkistussoitto asiakkaalle. Lakiehdotus mahdollistaa yhtä suuren maksun perimisen sellaiselta palvelun potilaalta/asiakkaalta, jolle soitetaan lyhyt muutaman minuutin pituinen puhelu kahdesti vuorokaudessa, kuin sellaiselta potilaalta/asiakkaalta, jonka luo tehdään kaksi enintään kahden tunnin pituista käyntiä vuorokauden aikana.

Myös pykälissä 19, 20, 22, 23, 35 voi etäpalveluista käytetty määritelmä johtaa edellä kuvatun kaltaisiin ongelmiin.

On epätarkoituksenmukaista rinnastaa kaikkea terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja potilaiden/asiakkaiden yhteydenpitoa siten kuin lakiehdotuksessa nyt esitetään. Etäpalveluiden maksuja koskevat pykälät ovat lakiehdotuksen perusteluissa etäpalveluille annettujen määritelmien valossa siinä määrin epämääräisiä, että ne mahdollistavat kirjavan hinnoittelun etäpalveluiden osalta ja voivat johtaa epäoikeudenmukaisiin ja kohtuuttomiin tilanteisiin maksuja perittäessä. Valvira toteaa näkemyksensä, että etäpalvelut pitäisi määritellä tässä laissa tarkemmin ja rajata sisältämään vain sellaiset palvelut, jotka voitaisiin kustannustensa osalta rinnastaa perinteisiin vastaanottopalveluihin (esim. on-line -yhteys verkkopalvelun välityksellä).

Sairaalan poliklinikkakäyntiä koskevassa 14 §:ssä tai suun terveydenhuoltoa koskevassa 17 §:ssä ei säädetä mitään etäpalvelujen maksuista, vaikka etäpalveluiden tarvetta saattaisi esiintyä sairaalan poliklinikkatoiminnassa tai suun terveydenhuollossa yhtä lailla kuin muussa terveydenhuollossa.

7. 4 §. Palvelusta perittävä maksu/4 §. Avgift för tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän 3 momentti ”Jos maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveystalouden maksusta ei säädetä tässä laissa, palvelu on maksuton.” on tarpeellinen säännös muun muassa siitä syystä, ettei palvelujen nimien vaihtamisella voida määritellä jotain maksutonta palvelua maksulliseksi.

8. 5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen/5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Vastaajien määrä: 1

- Lakiuudistuksen kokonaislähtökohta on läpinäkyvyyden ja selkeyden parantaminen ja byrokratian keventäminen. Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen käytännön toteutus tulisi tehdä mahdollisimman kevyellä byrokratialla. Toimiva maksujen alentaminen tai perimättä jättäminen edellyttää valtakunnallista ohjeistusta maakunnille ja yhdenmukaisia toimintaohjeita sekä sujuvaa prosessia maakunnan ja Kelan välillä. Maksun alentamisesta tulee päättää samoin edellytyksin kuin mitä maksun perusteista laissa määritellään, eli säästöjä ei tule tarkastelussa huomioida. Mikäli säästöt otettaisiin huomioon, voisi käydä niin, että maksua ei alennettaisi, jolloin esimerkiksi vanhus joutuisi käyttämään säästönsä perittäviin maksuihin.

Asiakkaan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että maksun alentamisesta tehdään kirjallinen päätös oikaisuohjeineen, samoin palveluntuottajan tiedonantovelvollisuus pykälän 7 momentissa. Hyvänä nähdään myös se, että maksun alentaminen on ensisijainen suhteessa toimeentulotukeen ja että siitä on säädetty lailla.

9. 6 §. Maksun periminen/6 §. Uttag av avgift

Ei vastauksia.

10. 7 §. Päätös tulosidonnaisesta maksusta/7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Ei vastauksia.

11. 8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut/8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Ei vastauksia.

12. 9 §. Maksuttomat terveystalvelut/9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän kohtia 4) terveydenhuollon lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelut ja 5) hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettut hoitotarvikkeet tulisi täsmentää määrittelemällä apuvälineet ja niihin liittyvien palvelujen sisältö sekä määrittelemällä hoitotarvikkeet vielä esityksessä tehtyä täsmällisemmin ottaen huomioon muun muassa eduskunnan oikeusasiamiehen päätös 21.12.2016 Dnro 3382/4/15 harvinaissairauksiin kuuluvan albinismin edellyttämistä apuvälineistä ja hoitotarvikkeista.

13. 10 §. Maksukatto/10 §. Avgiftstak

Ei vastauksia.

14. 11 §. Maksukattoa kerryttävät palvelut/11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Vastaajien määrä: 1

- Myönteistä on se, että maksukattoa kerryttäisi aiempaa useampi palvelu. Valvira pitää hyvänä, että esimerkiksi suun terveydenhuolto lasketaan maksukattoon mukaan, samoin kuin sitä, että lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen maksut kerryttäisivät maksukattoon vaikuttavia kustannuksia (vrt. tilapäinen laitoshoido).

Maksukattoa kerryttävistä palveluista puuttuu kuitenkin tilapäinen kotipalvelu. Yhdellä käynnillä voi olla kyse sekä kotipalvelusta että kotisairaanhoidosta. Niiden erottelu on usein mahdotonta. Tilapäinen kotipalvelu on lisäksi tasasuuruinen maksu, jonka vuoksi on perusteltua ottaa se huomioon maksukattoon laskettaessa.

Ehdotuksen mukaan alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä palveluista perityt maksut otetaan huomioon yhdessä hänen vanhempansa tai muun huoltajansa maksujen kanssa. Tällöin palvelut ovat 10 §:n mukaisesti maksuttomia kaikille henkilöille, joiden maksut otetaan yhdessä huomioon. Vain perusteluista ilmenee, että käytännössä alaikäisiltä voitaisiin periä maksukattoa kerryttäviä maksuja ainoastaan sosiaalihuollon palveluista. Sen vuoksi ehdotetaan lisättäväksi pykälän 3 momentin tekstiin: "Alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä sosiaalihuollon palveluista..." Lisäksi tämä kerryttäminen voi toisaalta tarkoittaa hallinnollista lisätyötä maksukaton täyttämisen seurannassa.

2 luku. Maksuttomat palvelut/2 kap. Avgiftsfria tjänster

15. 12 §. Maksujen seuranta/12 §. Uppföljning av avgifter

Vastaajien määrä: 1

- Maksukaton kertymisen seurannan säätäminen maakunnan velvollisuudeksi ja asiakkaan kirjallinen tiedottaminen maksukaton ylittymisestä on kannatettava parannus nykyiseen käytäntöön verrattuna.

Asiakkaan muuttaessa asumaan toisessa maakunnassa sijaitsevaan kuntaan aiemman maakunnan olisi luovutettava tieto asiakkaan asianomaisen kalenterivuoden aikana suorittamien, maksukattoa kerryttävien maksujen yhteismäärästä uudelle maakunnalle. On varmistettava, että tieto siirtyy uudelle maakunnalle esim. tietojärjestelmien kautta ja myös asiakas saa tiedon informaation luovutuksesta.

16. 13 §. Sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoido/13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Vastaajien määrä: 1

- Nykyisten säännösten mukaan terveyskeskus voi periä enintään 41,20 euron vuosimaksun tai, jos palvelujen käyttäjä ei suorita vuosimaksua, 20,60 euron suuruisen käyntimaksun jokaiselta käyntikerralta käyntikertojen lukumäärästä riippumatta. Vaihtoehtoisesti voidaan periä vain käyntimaksua, joka on enintään 20,60 euron suuruinen ja perittävässä ainoastaan kolmelta ensimmäiseltä käynniltä samassa terveyskeskuksessa kalenterivuoden aikana. Päivystysmaksu enintään 28,30 euroa kerralta voidaan periä arkisin klo 20-08 välillä sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä. Maksu voidaan periä myös vuosimaksun maksaneelta tai henkilöltä, joka on jo maksanut kolme kertamaksua.

Luonnoksessa ehdotetaan luovuttavan kolmen maksullisen käynnin ylärajasta, jolloin jokaiselta lääkärin (enintään 20,60 €) ja sairaanhoitajan (enintään 11,40 €) käynniltä voitaisiin periä maksu. Valvira toteaa tämän huolestuttavassa määrin nostavan kipeimmin ja runsaasti palveluja tarvitsevien omakustannusosuutta. Erityisen potilasturvallisuusriskin muodostaa se, että kaikesta lääkärin antamasta kiireellisestä hoidosta voitaisiin periä 41,20 euroa, mikä on selvästi liian korkea käyntihinta. Lisäksi pykälän ja perustelujen mukaan tämä voitaisiin periä kaikesta terveydenhuoltolain 50 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiireellisestä hoidosta, eli sekä sote-keskusten päiväaikaisella normaalilla vastaanotolla annetusta kiireellisestä hoidosta, että ilta- ja viikonloppuina järjestettäviltä kiirevastaanoitoilta. Jää myös epäselväksi, tarkoittaisiko se sitä, että päiväaikaisen vastaanoton potilaiden kohdalla pitäisi lisäksi aina erikseen arvioida, onko heidän asiansa kiireellinen vai ei ja, onko maksu 20,60 vai 41,20 euroa. Tämä merkitsisi epäselvyyksiä ja tulkinnanvaraisuuksia. Myös potilasvirtojen ohjauksen kannalta olisi perusteltua, että sote-keskusten kiireellisen hoidon maksu olisi alempi kuin sairaaloiden yhteispäivystyksikköjen käyntimaksu.

Valinnanvapauslakiluonnoksen 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua lääketieteen erikoisalan lääkärin vastaanotosta voitaisiin periä enintään 41,20 euroa käynniltä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi yksityiskohtaisten perustelujen mukainen ”muusta -rajaus”, muusta kuin yleislääketieteen erikoislääkärin vastaanotosta voidaan periä enintään 41,20 euroa käynniltä.

Etäpalveluna annettavasta kiireettömästä avosairaanhoidosta voidaan periä 1 momentissa säädetty maksu ja etäpalveluna annettavasta kiireellisestä terveydenhuollosta voidaan periä 3 momentissa säädetty maksu. Säännöstä tulisi ”avosairaanhoidon” ja ”terveydenhuollon” termien osalta selkeyttää esim. termillä ”vastaanotto”, ettei muista etäpalveluista kuin vastaanotoista peritä maksua. Ks. etäpalvelusta 3 §:n kohdassa 22 esitetyt kommentit.

17. 14 §. Sairaalan poliklinikkakäynti/14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Vastaajien määrä: 1

- Nykyisten säännösten mukaan erikoissairaanhoidolla tarkoitettuna sairaalan tai muun toimintayksikön ja terveyskeskuksen erikoislääkärijohtoisen sairaalan poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta voidaan periä enintään 41,20 euroa käynniltä. Sama maksu voidaan periä kaikilta 18 vuotta täyttäneiltä terveyskeskuksen ja sairaalan yhteisesti sairaalassa järjestämän päivystyksen yhteydessä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä.

Esityksen mukaan maakunta voisi periä sairaalan poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta asiakkaalta enintään 41,20 euroa käynniltä. Lääkärin antamasta valinnanvapauslakiluonnoksen 9 §:ssä tarkoitettua kiireellisestä terveydenhuollosta voitaisiin periä enintään 41,20 euroa käynniltä.

Sairaalan poliklinikkakäynniltä perittäisiin ehdotuksen mukaan enintään 41,20 euroa, sekä ei-kiireellisestä että kiireellisestä hoidosta. Perustelujen mukaan tarkoitus olisi, että myös sairaaloiden yhteispäivystyksikköihin tehdyiltä lääkärikäynneiltä voitaisiin periä sama maksu. Tämä ei kuitenkaan selviä itse säännöksestä, sillä ei ole yksiselitteistä, että pykälän otsikolla "sairaalan poliklinikkakäynti" tarkoitetaan myös perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksikköjä. Säännöstä tulisi selkeyttää tältä osin. Lisäksi olisi syytä selkeästi todeta, mikä on STM:n poikkeusluvan saaneiden muiden ympärivuorokautisten päivystyksikköjen käyntimaksu.

Esitetään myös harkittavaksi 3 §:n kohdassa 22 esitetyn mukaisesti etävastaanotosta säätämistä.

18. 15 §. Avosairaanhoidon ja poliklinikkakäyntiin liittyvät tutkimukset/15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

Ei vastauksia.

3 luku. Maksukatto/3 kap. Avgiftstak

19. 16 §. Päiväkirurginen toimenpide/16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Ei vastauksia.

20. 17 §. Suun terveydenhuolto/17 §. Mun- och tandvård

Vastaajien määrä: 1

- Maksujen muodostuminen sekä maksukaton kertyminen suun terveydenhuollon hoitokokonaisuudessa on hyvin kuvattu yksityiskohtaisissa perusteluissa, jotka yhdessä uuden lain kanssa selkeyttävät tilannetta olemassa olevaan verrattuna. Esitetään kuitenkin harkittavaksi 3 §:n kohdassa 22 esitetyn mukaisesti etävastaanotosta säätämistä.

21. 18 §. Erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet suunhoidon yksikössä/18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

Ei vastauksia.

22. 19 §. Terapia/19 §. Terapi

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä säädettäisiin terapiamaksuista. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan maakunta voisi periä 3 §:n 21 kohdassa tarkoitetuista terapioiden enintään 11,40 euroa käynniltä lukuun ottamatta psykoterapiaa, joka olisi ehdotetun lain mukaan maksutonta. Psykoterapian ja psykososiaalisten hoito- ja kuntoutusmuotojen saatavuuden kannalta niiden merkityksen huomioon ottaminen myös asiakasmaksuissa on kannatettavaa.

23. 20 §. Sarjassa annettava hoito/20 §. Vård i serie

Vastaajien määrä: 1

- Selkeyden vuoksi perusteluihin ehdotetaan lisättäväksi myös suonensisäisesti annettava antibioottihoito.

4 luku. Tasasuuruiset maksut/4 kap. Jämnstora avgifter

24. 21 §. Tilapäinen kotipalvelu/21 §. Tillfällig hemservice

Vastaajien määrä: 1

- Valvira pitää hyvänä, että kotipalvelun tasasuuruisista maksuista (tilapäinen kotipalvelu) on laissa säädetty enimmäismäärä vuorokaudelta perittäville maksuille.

25. 22 §. Tilapäinen kotisairaanhoido/22 §. Tillfällig hemsjukvård

Ei vastauksia.

26. 23 §. Tilapäinen kotisairaalahoido/23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

Ei vastauksia.

27. 24 §. Lyhytaikainen perhehoito/24 §. Kortvarig familjevård

Ei vastauksia.

28. 25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu/25 §. Kortvarig boendeservice

Ei vastauksia.

29. 26 §. Lyhytaikainen laitoshoido tai –palvelu/26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Ei vastauksia.

30. 27 §. Osavuorokausihoito/27 §. Vård under en del av dygnet

Ei vastauksia.

31. 28 §. Asiakkaan siirtyminen palvelujen välillä/28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Ei vastauksia.

32. 29 §. Lääkinnällinen kuntoutus/29 §. Medicinsk rehabilitering

Ei vastauksia.

33. 30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut/30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

Ei vastauksia.

34. 31 §. Ensihoitopalvelu/31 §. Prehospital akutsjukvård

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä tulisi säätää myös siitä, kuinka monta maksua esimerkiksi vuorokautta kohden saa periä tilanteessa, jossa ensihoitopalvelu jättää potilaan kuljettamatta hoitoon, josta syystä ensihoitopalvelu hälytetään samalle potilaalle samasta syystä tai sairauden pahenemisen vuoksi esimerkiksi vuorokauden sisällä. Vrt. 13 §, jonka mukaan samaan syyhyn liittyvistä käynneistä voidaan asiakkaalta periä vain yksi maksu kalenterivuorokaudelta.

35. 32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto/32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Vastaajien määrä: 1

- Perusteluiden mukaan ”maksun saisi näin ollen periä todistuksista ja lausunnoista, jotka eivät ole tarpeen asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi. Tällaisia todistuksia ovat esimerkiksi ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittavat todistukset sekä muiden Kansaneläkelaitoksen myöntämien etuuksien kuin kuntoutusetuuksien saamiseksi tarvittavat todistukset ja lausunnot.” Pykälän 9 kohdan 14 perusteella näihin muihin Kansaneläkelaitoksen myöntämiin etuuksiin kuuluu kuntoutuksen lisäksi lääkekorvauksen saaminen ja lyhytaikaisen sairausloman osoittaminen, joiden saamiseksi tarvittavat todistukset/lausunnot ovat 9 §:n mukaan maksuttomia. Valvira toteaa, että 9 §:n ja 32 §:n säännökset ovat keskenään ristiriitaisia tai ainakin epäselviä.

Voimassa olevan asiakasmaksuasetuksen 23 §:n mukaan maksua ei saa periä kansanterveystyössä hoitoon liittyvästä todistuksesta tai lausunnosta eikä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuvasta terveystodistuksesta (nuorison terveystodistus). Valvira esittää harkittavaksi nuorison terveystodistuksen maksuttomuutta nykyistä käytäntöä vastaten.

36. 33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Vastaajien määrä: 1

- Neuvolakäyntejä jätetään melko usein käyttämättä ja peruuttamatta. Peruuttamattomat poisjäännit ovat myös erityisen haasteellisia alaikäisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa ja erityisesti nuorisopsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa kamppaillaan tämän ongelman kanssa. Käyttämättömien aikojen osuus nuorisopsykiatrian avohoitokäynneistä on helposti noussut yli 10 %:n, vaikka tilanteeseen on kiinnitetty huomiota ja sovellettu erilaisia muistutuskeinoja. Nuorten päihdepsykiatrian kohdalla poisjääntiluvut ovat tätäkin suurempia. Ilmiö kuvastaa toisaalta nuoruusikään liittyviä kehityksellisiä piirteitä ja palveluihin ohjautumista tai pikemminkin ohjaamista ja nuoren oman motivaation puutetta sekä avun tarpeen hyväksymisen vaikeutta. Edellä mainituista syistä Valvira ei kannata perinnän kohdistamista alaikäiseen, ottaen huomioon myös mahdolliset maksuhäiriöseuraamukset. Toisaalta taas, jos maksu menisi alaikäisen huoltajalle/holhoojalle, on huomioon otettava salassapitosäännösten noudattaminen.

Lakiehdotuksen mukaan käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta voisi periä enintään 50,80 euroa. Yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan sakkomaksu ei myöskään saisi ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Maahanmuuttajavaltaisilla asuinalueilla saatetaan varatun palvelun yhteydessä tarvita myös tulkkia, joka laskuttaa joka tapauksessa yleensä tunnin korvauksen. Olisi hyvä täsmentää, saako palveluntuottaja laskuttaa tulkki-kustannuksen asiakkaalta, jos vastaanotto jää käyttämättä ja perumatta.

37. 34 §. Maksun periminen maksukyvyyn mukaan/34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

Ei vastauksia.

38. 35 §. Kotona annettava palvelu/35 §. Service i hemmet

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotuksen pykälän momentti 1 ehdotetaan täydennettäväksi muotoon: Maakunta voi periä jatkuvasta ja säännöllisestä tai pitkäaikaisesta kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta tai näiden yhdessä muodostamasta kotihoidosta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan.

Lakiehdotuksen mukaan kotisairaanhoidon maksu määräytyisi täysien palvelutuntien mukaan, mitä Valvira pitää kannatettavana ehdotuksena. Lain perustelujen mukaan maksu määrättäisiin kalenterikuukausittain, ja asiakasmaksu määräytyisi asiakkaan palvelua koskevaan päätökseen kirjattujen palvelujen sekä hoito- ja palvelutuntien mukaan. Asiakassuunnitelmaa tarkistettaisiin palvelujen tarpeen muuttuessa. Esitetään selkiytettäväksi siltä osin, määrätäänkö maksu kalenterikuukausittain toteutuneiden palvelutuntien vai asiakkaan palvelua koskevan päätökseen mukaan. Esitetään perusteluihin kirjattavaksi toteutuneiden palvelutuntien ja päätökseen kirjatuista hoito- ja palvelutunneista poikkeamisen seuraaminen sekä mahdollinen korvaaminen.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisun (Yksin asuvien hyvinvointi - Mitä tällä hetkellä tiedetään) mukaan 41 prosenttia asutokunnista on yhden hengen asutokuntia. Hyvinvoinnin osalta ensimmäinen päätulos oli, että yksin asuvilla menee useimmilla mittareilla keskimäärin koko väestöä huonommin. Yksin asuvat olivat haavoittuvampia erilaisille sosiaalisille riskeille kuten sairastumiselle tai työttömäksi joutumiselle. Yksin asumisen yhdistymistä toimintakyvyn heikkenemiseen pidetään julkaisussa tilanteena, jossa yksin asuvat ovat erityisesti kohdennetun tuen tarpeessa. Euroopan unionin määrittelemä köyhyysraja yksinasuvalle on 1 190 €/kk. Lakiehdotuksessa tulorajaksi yksinasuvalle on esitetty 690 €. Valvira katsoo, että yhden hengen talouksien tulorajaa tulisi korottaa ja maksuprosentteja alentaa kohtuullisiksi.

Edelleen, pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa on (s. 138) mainittu: "Silloin, kun asiakas käy esimerkiksi päivätoiminnassa kodin tai yksikön ulkopuolella, siitä saisi periä erillisen kohtuullisen maksun". Valvira pitää tätä kohtaa ongelmallisena ja esittää, että päiväaikaisen toiminnan maksuista tulisi myös säätää lailla, koska

kohtuullinen maksu on tässä yhteydessä epämääräinen eikä päivätoiminnan maksusta ole tarkempaa mainintaa tai määritelmää.

39. 36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot/36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Ei vastauksia.

40. 37 §. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido/37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård

Vastaajien määrä: 1

- Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksu on enintään 85 % asiakkaan tuloista. Asiakkaan omaan käyttöön tulee jäädä vähintään 160 euroa kuukaudessa. Sääntely on periaatteessa hyvä, mutta sama - pienehkö - summa kaikille asiakasryhmille on ongelmallinen. Tehostetussa palveluasumisessa asiakaskunta on hyvin heterogeeninen ja asiakkaiden tarpeet ovat erilaisia. Esimerkiksi paljon hoitoa ja hoivaa tarvitsevan vanhuksen henkilökohtaiset tarpeet ovat usein hyvin erilaiset verrattuna esimerkiksi nuorehkoon tai aikuisen mielenterveyskuntoutujaan. Esimerkiksi kuljetuspalveluun oikeutettu asiakas maksaa 18 matkasta noin 59 €/kk (alle 6 kilometrin matkoissa), joten säädetty summa on pieni esimerkiksi henkilölle, joka harrastaa ja liikkuu.

41. 38 §. Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot/38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård utgår från

Ei vastauksia.

42. 39 §. Pitkäaikainen perhehoito/39 §. Långvarig familjevård

Ei vastauksia.

43. 40 §. Laskennallinen metsätulo/40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Ei vastauksia.

44. 41 §. Tuloista tehtävät vähennykset/41 §. Avdrag från inkomsterna

Ei vastauksia.

45. 42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä/42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Ei vastauksia.

46. 43 §. Maksun määrääminen/43 §. Fastställande av avgift

Ei vastauksia.

5 luku. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut/5 kap. Avgifter som fastställs enligt betalningsförmågan

47. 44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut/44 §. Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster

Ei vastauksia.

48. 45 §. Avopalveluun tai -hoitoon liittyvä ylläpito/45 §. Uppehälle i samband med sociala insatser eller öppen vård

Ei vastauksia.

49. 46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito/46 §. Uppehälle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder

Ei vastauksia.

50. 47 §. Lastensuojelu/47 §. Barnskydd

Ei vastauksia.

51. 48 §. Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa/48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Vastaajien määrä: 1

- Valvira pitää hyvänä, että laissa säädetään maksuista ja lapselle jäävän käyttövaran määrästä, kun lapsi asuu muista kuin lastensuojelullisista syistä oman kodin ulkopuolella. Nykyinen tilanne on epäselvä.

52. 49 §. Kuljetuspalvelut/49 §. Färdtjänst

Ei vastauksia.

53. 50 §. Yksityislääkärin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset/50 §. Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

Vastaajien määrä: 1

- Maksu saisi olla enintään maakunnalle palvelusta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Alueellisen eriarvoisuuden välttämiseksi esitetään harkittavaksi palvelusta perittävän maksun enimmäismäärästä säättämistä.

54. 51 §. Palvelun keskeytys/51 §. Avbrott i tjänsten

Vastaajien määrä: 1

- Perusteluiden mukaan maksun perimisen kohtuullisuuden arvioinnissa otettaisiin huomioon alaikäisen asiakkaan ikä ja kehitystaso sekä palvelun keskeytykseen liittyvät tekijät kokonaisuudessaan.

Alaikäisen kehitystaso on lainsäädännössä huomioitu muun muassa itsemääräämisoikeudessa, mutta taloudellisen vastuun osalta tilanne voi poiketa siitä merkittävästi. Voi siis olla perusteltua toteuttaa tietojen salassapitoa samanaikaisesti, kun vanhemmilta/huoltajilta odotetaan tukea palvelujen käyttöön. Vastaavasti vanhempien kykenevyys huolehtia alaikäisen palvelujen käytöstä voi olla olennaisesti alentunut. Toisaalta esim. lastensuojelun sijoittamat ja siten ammatillisen huolenpidon piirissä olevien lasten ja nuorten voisi olettaa saavan vahvaakin tukea sille, ettei palveluja jätetä käyttämättä. Kokonaisuutena kohtuullisuuden arviointia soisi käytettävän ja ongelmaksi voi muodostua se, ettei lakiehdotuksessa oteta selkeästi kantaa siihen, kuka kohtuullisuuden lopulta määrittelee. Kohtuullisuuden yhden ulottuvuuden, tarpeellisissa mielenterveys- ja päihdepalveluissa pysymisen voi tietyissä tapauksissa nähdä madaltavan kohtuullisuuden tulkintakynnystä muihin saman ikäisiin nähden. Tämä olisi suotavaa tuoda lain perusteluissa selkeällä tavalla esille. Tinkimättä sinänsä kannatettavasta tavoitteesta: ”Sakkomaksulla ja sen soveltamisalan laajentamisella pyritään ehkäisemään käyttämättä ja peruuttamatta jätettyjä palveluja, joista syntyy kasvavia jonoja, ja näin parantamaan palvelujen saantia. Sakkomaksulla lisätään osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käyttäjien vastuunottoa.”

55. 52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline/52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä säädettäisiin uuden apuvälineen hankkimisesta tai vahingoittuneen apuvälineen korjaamisesta aiheutuvien kulujen perimisestä asiakkaalta silloin, kun apuväline on vahingoittunut tai hävinnyt asiakkaan käyttöohjeiden vastaisen käsittelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi tai kun asiakas on jättänyt apuvälineen palauttamatta.

Tässä yhteydessä esitetään harkittavaksi säätämistä myös pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettujen hoitotarvikkeiden vahingoittumisesta tai häviämisestä esim. verensokerimittarit ja -sensorit.

56. 53 §. Henkilö jolla ei ole Suomessa kotikuntaa/53 §. En person utan hemkommun i Finland

Ei vastauksia.

57. 54 §. Tulon, korvauksen ja saamisen periminen maakunnalle/54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Ei vastauksia.

58. 55 §. Viivästyskorko/55 §. Dröjsmålsränta

Ei vastauksia.

6 luku. Muut maksut/6 kap. Övriga avgifter

59. 56 §. Maksujen ulosotto/56 §. Utsökning av avgifter

Ei vastauksia.

60. 57 §. Maksun palautus ja kuittaus/57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Ei vastauksia.

61. 58 §. Indeksitarkistukset/58 §. Indexjusteringar

Ei vastauksia.

62. 59 §. Muutoksenhaku/59 §. Ändringssökande/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

63. 60 §. Palvelutuotannon seuranta palvelu/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

64. 61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus//61 §. Landskapets rätt till information

Ei vastauksia.

65. 62 §. Voimaantulo/62 §. Ikraftträdande

Ei vastauksia.

66. 63 §. Kumottava laki/63 §. Lag som upphävs

Ei vastauksia.

67. 64 §. Siirtymäsäännökset/64 §. Övergångsbestämmelser

Ei vastauksia.

7 luku. Erinäiset säännökset/7 kap. Särskilda bestämmelser

8 luku. Voimaantulo/8 kap. Ikraftträdande